

Podpurný balíček pro nově příchozí dítě s OMJ

cíl: první i druhá část má pomoci naladit celý třídní kolektiv na příchod nového dítěte s OMJ, seznámit se se zemí, odkud nově příchozí dítě s OMJ přichází a zamyslet se v rámci kolektivu nad tím, co by mohlo nově příchozím spolužákům pomoci zorientovat se v novém prostředí a jazyce, navrhnout konkrétní způsoby, jak spolužáka podpořit a společně vytvořit praktický uvítací balíček

časová dotace: 2x 45 minut

věková skupina: 1. – 9. třída

pomůcky: prázdná krabička, výtvarné potřeby na ozdobení krabičky, papíry, pastelky či fixy, další pomůcky, které se s dětmi dohodnete, že do krabičky dáte viz aktivita ve 2. části (komunikační karty, slovník, obrázky, mapa školy...), atlasy světa, pro starší děti online zdroje: počítač (internet), mobil pokud je to možné: vyhledat krátké video (cca 1 – 2 minuty) v daném jazyce, vyhledat stránku napsanou v daném jazyce, ideálně list z pracovního sešitu/jazykové učebnice (pokud se Vám nepodaří vyhledat video nebo text, zážitkové aktivity přeskočte)

prostředí: školní třída

příprava před hodinou: promyslet si, co by všechno v krabičce mohlo být, zajistit výtvarné potřeby, nachystat pomůcky

1. ČÁST

časová dotace: 45 minut

pomůcky: flipchart nebo tabule, případně větší papír, atlasy světa, pro starší děti online zdroje: počítač (internet), mobil

pokud je to možné: vyhledat krátké video (cca 1 – 2 minuty) v daném jazyce, vyhledat stránku napsanou v daném jazyce, ideálně list z pracovního sešitu/jazykové učebnice (pokud se Vám nepodaří vyhledat video nebo text, zážitkové aktivity přeskočte)

prostředí: školní třída

příprava před hodinou: zjistit základní informace o zemi, ze které nově příchozí dítě přichází

Úvod (5 min):

- sedneme si s dětmi do kruhu a řekneme jim, že budeme mít nové dítě ve třídě, předáme jim základní informace o nově příchozím dítěti s OMJ (odkud přichází, jak se jmenuje, úroveň komunikace v češtině, případně jeho zájmy, pokud je známe)

Zadání aktivity (15 min):

- rozdělíme děti do skupin po cca 4 a zadáme jim, aby o dané zemi, ze které nově příchozí dítě pochází, napsaly za 10 minut základní informace, které znají, nebo je zjistily ve zdrojích, a vše za svoji skupinu sepsaly na papír

..META*~

- na tabuli napíšeme, jaké informace by to mohly být, co bychom chtěli vědět, abychom mohli lépe nově příchozímu dítěti porozumět: jazyk nebo jazyky, písmo, kontinent, podnebný pás, časové pásmo, sousední státy, hl. město, náboženství (informace zadáváme podle věku dětí)
- po 10 minutách se sejdeme opět v kruhu a skupiny si vzájemně posdílejí, jaké informace našly (pokud se nám zjištěné informace neshodují, je třeba si je vyjasnit)

Zážitkové aktivity (15 min):

- pustíme dětem krátké video (max 2 min) v jazyce příchozího dítěte s OMJ a zadáme dětem, aby poslouchaly, že se jich pak budete ptát, o čem to bylo
- po ukázce se děti ptáme: *Rozuměly jste tomu? O čem mluvili? Byla nějaká slova, kterým jste rozuměli? Jaké to bylo poslouchat jazyk, kterému vůbec nerozumíte? Co by vám k porozumění pomohlo?*
- rozdáme dětem do dvojic vytištěný text v daném jazyce a zadáme dětem, aby text přečetly, přeložily, případně vyplnily pracovní list
po ukázce se děti ptáme: *Rozuměly jste tomu? O čem se v textu píše? Byla nějaká slova, kterým jste rozuměli? Jaké to bylo pracovat s textem, kterému vůbec nerozumíte? Co by vám k porozumění pomohlo?*
- není důležité znát obsah videa a textu nebo si je nechat překládat, je v pořádku pak dětem přiznat, že také nevíte, o čem byla řeč/text - cílem je dětem zprostředkovat zážitek, který může mít nově příchozí dítě s OMJ, když všichni kolem mluví česky a ono jazyk vůbec nezná, nebo zná jen trochu a všechny učebnice a texty jsou v češtině

→ *Pokud zážitkové aktivity vynecháme, prodloužíme čas na vyhledávání informací o zemi, ze které dítě s OMJ přichází. Děti ve skupinách mohou vyrobit např. informační plakáty.*

Závěrečná reflexe (10 min):

- vedeme s dětmi krátkou debatu o tom, co si myslí, že nově příchozí dítě s OMJ bude potřebovat, aby se mezi námi cítilo dobře a zvládlo první dny/týdny (brainstorming - vedeme děti ke sdílení vlastní zkušenosti, kdy se ocitly nově v kolektivu nebo zážitek z této hodiny s videem a textem v jiném jazyce) - nápady společně zapisujeme na papír/tabuli/flipchart - cílem je vyvodit s dětmi, jaké pomůcky/aktivity by asi dítě s OMJ potřebovalo a jaké mu můžeme připravit, aby se mu v budově školy/ve třídě dobře orientovalo, rozumělo rozvrhu, vědělo kam a proč má jít, co má nosit do školy, usnadnilo komunikaci...
- domluvíme se s dětmi, že příští hodinu vyrobíme pro nově příchozí dítě krabičku, kterou mu připravíme na uvítanou (dáme tam pomůcky, které vymyslíme, vytvoříme a seženeme)

TIP: pokud se chceme jedné z aktivit věnovat více do hloubky a dát si na ni více času, můžeme si aktivity rozdělit do dvou vyučovacích hodin

..META*~

2. ČÁST

časová dotace: 45 minut

pomůcky: prázdná krabička (menší od boty), výtvarné potřeby na ozdobení krabičky, papíry, pastelky či fixy, další pomůcky, které se s dětmi dohodnete, že do krabičky dáte (komunikační karty, slovník, obrázky, mapa školy...), papír z předchozí hodiny, kde jsme s dětmi sepsali, jaké pomůcky/aktivity by asi dítě s OMJ potřebovalo a jaké mu můžeme připravit

prostředí: školní třída

příprava před hodinou: promyslet si, co by všechno v krabičce mohlo být, zajistit výtvarné potřeby

Úvod (10 min):

- sedneme si s dětmi do kruhu a stručně si připomeneme, co se odehrávalo v předchozí hodině, projdeme s dětmi papír, z předchozí hodiny, kde jsme s dětmi sepsali, jaké pomůcky/aktivity by asi dítě s OMJ potřebovalo a jaké mu můžeme připravit, společně vymyslíme, jaké pomůcky by to mohly být
- na papír napíšeme jedno z témat a k němu připíšeme konkrétní pomůcky např.:
 - **aby se mu v budově školy dobře orientovalo** - obrázková mapa školy s popiskami a piktogramy důležitých místností, piktogramy na dveře důležitých místností – naše třída, jídelna, ředitelna... (starší děti mohou pomocí překladače názvy vyhledat v jazyce nově příchozího dítěte)
 - **aby se mu ve třídě dobře orientovalo** - popisky míst a věcí ve třídě – lavice, okno, tabule, sešit (bud' v češtině s obrázkem nebo dvojjazyčné)
 - **aby rozumělo rozvrhu** - obrázkový rozvrh hodin, příchod do školy
 - **aby vědělo, co má nosit do školy** - obrázkový seznam pomůcek/školní tašky/penálu/oblečení na tělocvik...
 - **aby se mu lépe komunikovalo** – komunikační kartičky jednoduchých instrukcí – vezmi si pero, piš, kresli, potřebuji na WC, nevím, nerozumím, pravidla třídy převedená do obrázků, obrázky emocí...
- další nápady na tvoření do krabičky:
 - ozdobený prázdný linkovaný sešit, který bude sloužit jako slovník (dítě s OMJ si do něj bude psát nová slova)
 - malé obrázky od dětí
- rozdělíme děti do skupin, podle toho, jaké aktivitě se budou chtít věnovat, návrh aktivit:
 1. skupina vytváří...
 2. skupina...
- část dětí se podílí na zdobení krabičky - polepit, ozdobit
- pokud do třídy přichází více nových dětí, můžeme tvořit krabičky ve skupinkách, pokud je dítě jen jedno, krabičku zdobí jen někdo z dětí a ostatní kreslí pracují na obsahu krabičky

..META*~

Zadání aktivity (30 min):

- děti pracují ve skupinách na tématu, které si vybraly

Závěr aktivity (5 min):

- děti v kruhu ukazují, co stihly a již mohou dát do krabičky a co je třeba dokončit
- je možné dětem nabídnout, aby na své rozdělané práci pokračovaly doma nebo v družině, můžeme se také domluvit s dalšími vyučujícími např. výtvarné výchovy nebo pracovních činností, zda by děti své práce nemohly dodělat v jejich hodinách
- učitel může do krabičky vložit také nějaké pomůcky, které vytvoří, stáhne z internetu atd.